

Naš List

Izhaja vsako soboto: ako je ta dan praznik, pa dan poprej. — „Naš List“ ima vsak mesec prilogo „Slovenska Gospodinja“ ter velja za celo leto 5 K. za pol leta K 250. Naročnina se plačuje vnaprej, na naročbe brez istočasno vposiane naročnine se ne ozira.

Uredništvo in upravnništvo je v Kamniku, kamor naj se izvolijo pošiljati dopisi, naročnina in reklamacije. Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi se računajo tristopna petit-vrsta 16 v. za enkrat, 14 v. za dvakrat, 12 v. za trikrat, za večkratno objavljenje nizke cene.

Leto I.

V Kamniku, 15. aprila 1905.

Štev. 15.

Biskup Josip Juraj Strossmayer †

To be, or not to be: that is the question . . .
(Biti ali ne biti: to je vprašanje.)

Hamlet.

Šel je v ono neodkrito deželo, iz katere se ne vrne noben popotnik. In s teboj, o Hamlet, primem za lobanjo in govorim: ta glava je imela некоč jezik in je znala peti . . .

Prišla je vest ob uri, ki ni iznenadila, ampak samo pretresla. Kam pač pojde enoindevetdesetletni starček, ako ne v tisto večnost, iz katere se ne vrne noben Strossmayer več, ampak le njegovo življenje, še stokrat in tisočkrat . . .

Danes je dovoljeno pisati nekrologe; ko je umrl Gogolj, ni mogel tega storiti Turgenjev. In človeku je nekako čudno pri sreju, ko se pripravlja, da piše posmrtnico tistemu možu, ki ga je некоč le videl, s tistim širokim pokrivalom, s črno ruto okrog vratu in kratkim završnikom . . . Tisto visoko postavo s svetlim čelom . . .

Ali tudi, kdor ni poznal rajnega osebno — kje je Slovenec, ki ni poznal ime Strossmayer in njegova dela? Jugoslovani ga nimamo človeka, o katerem bi se lahko reklo: to je mož! Samo zdaj, ko bodo zapirali rakev umrlega škofa Josipa Juraja v Djakovem, zdaj se bo ozrl marsikdo nanj in dejal: to je mož! To ni bil, ampak to je, ker dela njegova so ostala še med nami in pričala bodo tudi našim potomcem, da je bil umrl mož največji Jugoslovčan, ki ni imel misli o edinstvu južnih plemen le v besedi, ampak tudi v sreju. —

Josip Juraj Strossmayer je bil najstarejši škof rimsko-katoliške cerkve, ki je bil maziljen v škofa že pred 55 leti, vendar je moral gledati, kako so bili povzdignjeni v nadškofe, da, celo v kardinale mlajši duhovniki in to mnogo manj nadarjeni možje, kakor je bil on. Prijazno se mu je smehljala некоč sreča, ko je prišel leta 1847. na Dunaj za dvornega kaplana in kmalu nato kot drugi ravnatelj duhovniškega zavoda pri sv. Avguštinu, kjer je kmalu zaslovel po svoji duhoviti zgovornosti in krasni latinščini.

Ali v tistih časih se je uprla Ogrska, odstavila je Habsburško dinastijo in ban Jelačić je bil tisti, ki je rešil monarhijo katastrofe. In kot rešitelju cesarja se mu je posrečilo, spraviti tedaj šele 34 letnega moža na škofovski stol v Djakovaru.

Tu šele se prične njegovo pravo delovanje v narodno-političnem smislu. Podpiral je posamezne literate in celo slovstvo v obče, ustanovil je jugoslovansko galerijo v Zagrebu s tem, da je podaril „Jugoslovanski akademiji“ — ki jo je tudi sam ustanovil — svojo bogato zbirko slik, vredno pol milijona goldinarjev, pristopil je najrazličnejšim društvom kot ustanovnik, sezidal je šole in vzgojeval duhovščino v narodnem smislu. Sezidal je tudi v Djakovem krasno stolno cerkev, za katero je izdal iz svojega tri milijone kron.

Bil je iz duše in telesa Slovan in dolgo let neposredni voditelj hrvatske narodne stranke in kot tak neizprosni nasprotnik madjarstvu in razumljivo je, da tudi Madjari niso zaprinesli temperamentnemu možu. Bil je odločen propagator za veliko jugoslovansko državo in kot tak v živem dopisovanju z vsemi važnejšimi politikami ne le Balkana, ampak vseh pokrajin, kjer bivajo Slovani. V zelo intimni zvezi je bil tudi z znanim češkim politikom dr. Fr. Lad. Riegerjem (1818—1903).

Veliko pozornost je vzbujal l. 1860. v pomnoženem državnem zboru, ki mu je predsedoval nadvojvoda Rainer; in potem na zagrebškem zboru. S tem pa, da se je v nemal vedno bolj za slovansko stvar na Balkanu, da je bil z vsemi prvimi tedanjimi Slovani v in-

timnem dopisovanju in se ni bal nastopiti tudi javno za ideje nekdanje hrvatske kraljevine pod Zvonimirom, si je nakopal očividno nezaupnost in nezadovoljnost cesarskega dvora na Dunaju. Naš cesar mu je pokazal večkrat celo javno svojo nemilost, ali Strossmayer se za to ni dosti menil, ker je bil o svojih idejah tako prepričan, da ga ni mogla zmotiti v tem niti vladarjeva očitna nemilost. Ostal je na svojem škofovem stoleu in tu je deloval slej kakor prej. Ustanavljal je še v naprej šole, seminarje, dal je zbirati narodne pesmi in povesti, zgodovinske akte in z jekleno voljo je bil boj za staroslovanski cerkveni obred.

Da pa ni bil Strossmayer mož, ki bi bil pripravljen potrditi in sprejeti vsako nesmisel kot pravo in resnico, nam pa dokazuje dovolj njegov neustrašni nastop v vatikanskem koncilu l. 1870., ki ga je napravil poznanega po celem svetu. Šlo se je tedaj za novo ustanovljeno dogmo o nezmotljivosti papeža. Strossmayer je bil odločen nasprotnik tej novi dogmi in s svojim ognjevitim in duhovitim govorom je znal povzročiti na shodu najviharnejše scene. Napadal je zlasti jezuite tako, da mu niso dali več govoriti. Nastal je tak vihar in tako kričanje, naj zapusti govorniški oder, da so ga res s tem prisilili, da je odnehal. In dasi je bil junak dneva in je imel za seboj najinteligentnejše može celega sveta, vendar je bil nad tem kratenjem govorniške svobode tako užaljen, da je zapustil Rim, ne da bi se poslovil od koncila. S tem pa si je nakopal neprijaznost rimske kurije in ker je menil, da jo mogoče vendar še pridobi za svoje ideje slovanskega bogoslužja, se je po preteku nekaj let udal in pripoznal nezmotljivost papeža, vsaj oficielno, in l. 1888. se je celo v toliko odločil, da je romal v Rim — vse za to, ker je menil storiti s tem kaj za Slovanstvo.

Mi vidimo, mož se ni bal niti denarnih stroškov, niti preziranja najvišjih krogov, niti vladarjeve nemilosti, celo ponižal se je — ta ponosni Hrvat — vse zato, da služi in koristi domovini.

Vsi Slovani vedo, kaj izgube ž njim, in pred vsem Hrvatje. Smrt Strossmayerja pomenja narodno žalost Hrvatske in vsega Jugoslovanstva. Umrl je mož, v katerem so bile združene visoke misli o kulturnem združenju Slovanov: Pred 17. leti je poslal v Kijev, kjer so praznovali 900 letnico, kar je bila Rusija pokristjanjena, sledeči brzojav: „V čast si štejem čestitati z iskreno radostjo k vašemu narodnemu prazniku. Dedina sv. Vladimira, ta sveta vera je vstajenje, ljubezen, kras in slava vsemu ruskemu narodu. Bog blagoslovi Rusijo in ji pomore, da izvrši v pravi veri z božjo pomočjo in s krščanskim junaštvom ono veliko svetovno nalogo, ki jo je odločil njej sam Bog. Prosim, naznanite ostalim bratom ta moja čuvstva, recite jim, da jih prijateljski pozdravljam in očetovski blagoslavljam.“ Žaluje pa za njim tudi vsa oficielna javnost: jugoslovanska akademija znanosti in umetnosti, vsi mestni zastopi, vsa društva, jugoslovanski poslanci na Dunaju itd.

In kje je zdaj?

Umrlo je telo, a duh je živ.

Počivajte v miru, neumrljivi mani, in s svojimi spomini bodrite one, ki ste jim bili namenjeni v življenju, naj ne pozabijo velikega kulturnega pomena in važnosti vašega nositelja, Josip Juraj Strossmayerja!

Klanjaj se ob njegovem odprtem grobu naša zastava . . .

Državni zbor.

Zadnji dve seji (223. in 224.) pred velikonočnimi počitnicami sta bili manj zanimivi, tudi poslancev je bilo v zbornici jedva toliko, da sta bili še seji sklepčni.

Interpeliral je posl. Daszynski, zakaj ne prične vlada z gradbo vodnih cest. Učeca se mladina po tehnikah in delavci so že željno pričakovali, da jim bo odprt nov zaslužek, vendar se vlada niti ne zmeni za te vodne ceste, ki bi se morale pričeti graditi že lanskega leta. Tozadevna predloga je bila že davno predložena kroni, ki jo je tudi sankcionirala. Če pa stoji na tej sankcionirani predlogi, da je pričeti z delom že l. 1904., potem se vpraša: ali je pravica sankcioniranja krone še postavna podlaga za zakone ali pa more biti kdaj tudi le navadna prevara? (Zaradi zadnjih besed ga pokliče podpredsednik k redu.) Daszynski prosi za nujnost svojega predloga, ki zahteva, da se prične takoj z delom. Vendar se nujnost odkloni z 147 glasovi proti 44.

Na razpravo pride potem zakon o vpregi v vojaških zadevah. Po tem zakonu mora dati vsakdo svojo vprežno živino vojaštvu na razpolago, kadar jo to rabi. Novi zakon zahteva, da se ne sme tirjati vprežna živina od nikogar za večjo daljavo kakor na ravnem 30 km, v hribovitem svetu 20 km. Za vsak voz se plača 4 vinarje na km, od konja ali mule 130 odstotkov poštno pristojbine („Postrittgeld“), od vola 90%, od druge živine 60%. Teh pristojbin pa plača vojaška uprava le majhen del, od vsake živine komaj 6 vinarjev za 1 km. Vse drugo mora plačati dežela. Dežela mora plačevati in priskrbeti tudi stanovanja častnikom, če imajo v tujem mestu slučajno kako opravilo. Pripetilo se je že celo, da je morala plačati občina stanovanja oficirjem, ki so se mudili nekaj časa v drugem mestu, kamor so prišli čestitat višjemu vojaškemu dostojanstveniku o priliki njegove poroke. Različni poslanci so zahtevali, da se izpremeni vprežni zakon v tem smislu, vendar so se odklonile malodane vse predlagane izpremembe. Sprejet je samo predlog, da morajo prispevati k vpregi tudi vsi tisti, ki imajo v posesti kak avtomobil; da se ne sme porabljati plemenska živina in da se zniža predlagana kazen kot najvišji znesek do 50 K, odnosno pet dni zapora.

Ker je bila med tem že znana obsodba poslanca grofa Sternberga zaradi tiste klobute (grof je bil obsojen v 1000 K globe ali 14 dni zapora), je interpeliral posl. Sylvester (nem. napr.) predsednika, če mu je znano, da je dejal sodnik pri Sternbergovi obsodbi, da ni tisti prostor v parlamentu, kjer je priložil Sternberg klobuto ces. svetniku Penižku, noben kraj, kjer bi bila predpisana „posebna dostojnost“ (kakor n. pr. cerkev, uradni prostori itd. Ko bi bil tisti hodnik v zbornici tudi tak kraj, potem bi bil obsojen Sternberg v smislu § 496 kaz. zakona, ki izključuje vse denarne globe in predpisuje le strogi zapor.)

Predsednik je odgovarjal na to, da pač ne bo izraževal v tem oziru svojega osebnega mnenja, sodi naj pa javnost, ali je to tak kraj „posebne dostojnosti“ ali ne.

Čehi na slovanskem jugu.

Potopisne črtice. Piše Franjo Krašovec.

(Nadaljevanje.)

Cerkev sv. Marka. Mozaikove sestavine. Beneški korarji. Čudno vedenje v cerkvi. — Neznosna vročina. — Ponesrečen obed. — Izlet na otok Lido z beneškim „tramwayem“. — Lido, torišče razkošja.

Iz doževne palače krenemo v cerkev sv. Marka. Pred vhodom se je nakopičilo polno prosjakov obojega spola. Vrzemo jim nekoliko sitnega drobiža, da se ga vsaj znebimo! Mislim, da Turki in Kitajci nimajo tako nerodnega drobiža, kot ga ima zjedinjena Italija! Bakreni novec po 10 in 20 centesimov je večji, nego naš goldinar. Človek si misli, da ima Bog zna koliko denarja v žepu; pogleda, pa vse skupaj ni ena lira. Laški drobiž ne izda prav nič, Bog pomagaj, to je siromaštvo!

Najbolj so nas zanimala krasne mozaikove sestavine v cerkvi sv. Marka. Da bi imeli danes Benečani toliko denarja, kar jih je stal ta mozaik, ne bilo bi jim treba nadlegovati tujcev. Neki gospod, ki je bil že ponovno v cerkvi sv. Marka, je trdil, da ima ista tudi gotične zidave; drugi so mu to zanikali. Kmalu jim je pokazal altar, zgrajen v čisti gotiki. V koru krog velikega altarja so sedeli beneški kanoniki; italijanska duhovščina je revna: niti zlatih pektoralov niso imeli korarji krog vratu, na modrih svilenih trakih so imeli navezane križce iz medi.

Nato se je oglasil sam Sternberg in pričel je obsipati posl. Kramařa (Mladočeh) z najsurovejšimi psovskami kakor: denunciant, lažnjivec, da je lagal pod prisego itd. Sternbergu se je namreč zdelo, da ni bilo Kramařevo nastopanje pred sodiščem povsem pravilno.

Sternbergova psovanja so vzbudila med Mladočehi velika ogorčenja, sam Kramař je izjavil, da ga človek, kakor je grof Sternberg, sploh žaliti ne more.

Za prihodnjo sejo (225.), ki bo šele 3. maja, se sprejme po kratki debati sledeči dnevni red:

1.) dvoje poročil imunitetnega odseka (tudi dr. Tavčarjeva izročitev.)

2.) tarif za carino.

3.) zakon o krošnjarenju.

4.) italijanska univerza.

Na to zaključil predsednik zadnjo sejo pred Veliko nočjo in želi vsem vesele počitnice.

Kriza na Ogrskem.

Ker je sklenil izvrševalni odbor združene opozicije, da se ne spušča z vlado v nobeno pogajanje, se je odpeljal cesar volens nolens zopet na Dunaj in v Budimpešti so ostale razmere v obče prav take, kakor so bile pred mesecem, z edino izjemo, da je pričel ogrski državni zbor zopet svoje — če tudi zelo dvomno — delovanje. Na dnevnem redu prvih razprav sta dva Košutova predloga. Prvi zahteva 21 torico poslancev iz zbornice, ki naj izdelajo posebno adresu na cesarja; drugi pa poravnava nedopustnega nastopanja zborničnega predsednika iz lanskega zasedanja.

Najprej se je obravnavalo, kdaj naj pride kateri izmed obeh predlogov na razgovor. Pri tem se je dala prednost drugemu predlogu. Kot predlagatelj je fungiral v zbornici Košut, ki je dejal med drugim, da mora biti namen njegove stranke v prvi vrsti ta, kako je mogoče vladarja prepričati, s kakimi sredstvi se da odpraviti to, kar je zakrivila prejšnja vlada in kako je mogoče vladati na Ogrskem pod današnjimi razmerami. K besedi se je oglasil tudi ministrski predsednik Tisza, ki ga pa je motila ves čas z medkljici združena opozicija. V celem pa je bil njegov nastop precej takten, če tudi le prav malo — pogumen.

Pri razpravi o volitvi za adresni odsek je bila opozicija malodane sama v zbornici, liberalci so izvečine izostali. Tudi izmed ministrov sta bila samo dva.

Pri volitvi v ta odsek so bili izvoljeni enoglasno vsi postavljeni kandidati (15 Košutovcev + 2 desidenta + 2 klerikalea + 2 Banffyjeve stranke = 21). Odseku predseduje baron Banffy, prvo sejo ima na pondeljek 17. t. m., ki bo najbrže sprejel načrt, ki ga je izdelal grof Apponyi. —

Ministrski predsednik Tisza je tudi odpotoval zadnje dni na Dunaj k cesarju, vendar zatrjujejo, da je imela ta avdijenca povsem uraden značaj.

Makedonija.

Pri Zagarizanju so se spoprijele bolgarske in grške ustaške čete. Kar je bilo letos medsebojnih na-

Gibanje v cerkvi sv. Marka se mi je zdelo tako onečašujoče, tako brezbožno! Jeli to v resnici zbor pobožnih?!... Da, tam kleče v stranski kapeli; v dolgih vrstah klanjajo glave in mrmrajo tihe molitve. Ali tukaj v glavni ladji, kaka prosta drznost nastopanja! Kakor pri baletu šetajo gori in doli, z brezstidnim zadovoljstvom si ogledujejo plastične in slikarske umetnosti — ter glasno brbljajo. Med njimi švigajo duhovniki v talarjih in koretlih in nobeden si ne misli nič hudega. Tu stoji ponosit častnik z dvema gospicama; najbrže so beneške patronese... Zdaj si drži ena pahljačo pred rožne ustne: njene bliskajoče oči razodevajo, da komaj zakriva smeh. Malo pozneje že ne more svojih občutkov brez pomoči batistnega robca premagati... Častnik je moral kaj izredno pikantnega povedati, kajti tudi druga se komaj zatajuje... —

In tam mala rujava devojka z dežele, — s težkimi zlatimi uhani v ušesih, odevena v karminasto jopico — kako nežno prime za drveno roko svojega spremljevalca, kako zaljubljeno mu zre v dobrotno bedaste poteze!... Čudno! Sv. Marko mora biti jako potrpežljiv, sicer bi svoje čuvarje že davno na to opozoril, da se imajo taki srčni izlivi prihraniti za korso ali za promenado na Lidu, kjer bi bila taka galanterija vsaj deloma dopustna. Ali ne! Samo mi strogi sinovi severa se zgražamo nad lahkoživostjo Italijana. Da smo i mi kakor on navajeni ob julijski vročini smatrati cerkev hladnim sprehajališčem, i na nas bi se opazalo, kako bi izginjalo spoštovanje pred hišo

padov, je bila to največja bitka med ustaši. Grki niso prizanašali niti ženam niti otrokom. Ubitih ali težko ranjenih je ostalo na bojišču blizu 70 oseb.

Francoska.

(Ločitev cerkve od države.) Zbornica je sprejela po daljši debati prvi del vladne predloge o ločitvi cerkve od države.

(Zarota proti republiki.) V Parizu so razkrili veliko zaroto proti republiki, ki je imela namen, postaviti na prestol princa Viktor Bonaparte. Pri upokojenem stotniku Tamburinu so našli 500 oblek za infanterijo, pri mehaniku Meyerju 8000 patronov in policija je razkrila, da imajo še nekje 500 pušk starejšega tipa. Izpčetka so smatrali vso stvar kot zelo smešno, ali čim so razkrili posameznosti, je postala tudi vlada resna. Tamburini je iskal med bivšimi svojimi kolegi zarotnike, kazal jim je celo denar, ki mu ga je dala vdova Lebođi, ki je znana med republikanci kot fanatična klerikalka. Tamburini je najemal tudi mlade ljudi, češ, da jih pošlje v neko afričansko kolonijo, v resnici pa je hotel posesti ž njimi pošto, senatno palačo in se polastiti prezidenta republike, Loubeta. Tamburini pa je bil samo orožje v roki bivših generalov in nekaterih višjih častnikov, ki so bili zapleteni v ta nesmiselni komplot. Zarotniki so hoteli oklicati začasno vlado, Viktor Bonaparte naj bi bil najprej vojaški diktator in potem cesar Francije. Aretiranih je že več krivcev, vendar policija še ne miruje. —

Predstoječa zarota je nekaj slična komplotu generala Malé iz l. 1812., ko je bil Napoleon v Moskvi. Vendar se je tudi ta njegov proticesarski namen izjalovil, kakor sedaj gorenji fantastičnega Viktor Bonaparte & Comp.

Španija.

V Madridu je demonstriralo po cesti 8000 delavcev. Policija jih je mnogo aretirala. — V Madridu, Valenciji in Valadolidu štrajkajo dijaki na univerzah. V Valenciji so zažgali v bližini bolnice več vozov cestne železnice. Vse demonstracije imajo protiregentski značaj.

Angleška.

Liberalna stranka zmaguje po nekod na Angleškem. Liberalni kandidat v Brajtonu je dobil 1000 glasov več kakor konzervativni. — Spodnja zbornica je sprejela enoglasno resolucijo liberalcev, ki je naperjena proti finančni politiki Čembèrlena.

Švedija.

Švedska vlada je predložila zbornici zakon, ki določuje kazni socialnim demokratom, ki bi kdaj demonstrirali tako, da bi znalo biti to človeški družbi nevarno. Predlogo so izročili posebni komisiji.

Južna Afrika.

500 Kitajcev je popustilo delo v rudokopih in bežalo proti Johannesburgu. Policija na konjih jih je dohitela in jih privedla nazaj. Dasi so jih bombardirali Kitajci 3 ure s kamenjem, vendar niso rabili policaji pušk. — Zamoreci bivše transvalske republike predložijo angleškemu kralju prošnjo s 33.000 podpisi,

Gospodovo ter bi se spreminjalo v brezbržno zaupno stanje, kakor bi bili recimo v dobro poznati hiši svojega prijatelja. Altri paesi, altri costumi (druge dežele, drugi običaji!) pravi Lah sam.

Zapustivši Markovo cerkev — bilo je že čez poldne — smo imeli še mnogo znamenitosti na našem vsporedu. Ali sijestska vročina — caldezza di siesta — kakor jo imenuje Lah, je bila za Čeha, nenavajene take gorkote, vendar prevelika. Solnce je uprav žgalo, ulice so dajale malo sence, po kanalih pa je bil smrad od gnilega sadja in živil, ki jih mečejo Benečani kar v kanale. Zato smo opustili ostale točke, ter se sestali ob eni popoldne zopet v hotelu „Sport“, dasi nam je restavrater določil obed šele na tretjo uro. Z mlačnim beneškim pivom smo si gasili žejo, s pripovedovanjem zanimivih epizod pa smo se zabavali, dokler ni prišel čas obeda. Z obedom, ki je imel biti po načinu table d'hote, niso bili Čehi prav zadovoljni. Vse je bilo prirejeno na olju. Čehu pa je olje tuja stvar; salate ne mara jesti z oljem, nego mora biti zabeljena ali pa s smetano polita. Po govedini so nam prinesli pečenko z nekim grenkim laškim radičem — seveda je plaval v olju — ki je Benečanom prava delikatesa, a Čehi radiča niti pokusili niso. Pritoževali so se, restavrater pa je bil ves pobit, misleč poprej, da je pripravil gostom (po svojem okusu namreč!) slasten obed. Stvar je razumna, ako se pomisli, kaka razlika je med severno in južno hrano; da je severna hrana po kakovosti mnogo boljša od južne, recimo laške, kdo se o tem

da naj ščiti z novo ustavo, ki jo misli dati Transvalu, tudi črnokožce, drugače so izročeni na milost in nemilost Burom.

Amerika.

Združene države so naprosile Angleško in Nemčijo, da pošlje vsaka po enega zastopnika-izvedenca v komisijo, ki ima nalogo, izdelati načrt, kako ločiti Severno Ameriko od Južne s plovnim kanalom.

Nemiri na Ruskem.

Težko je prorokovati, kam privedejo današnje notranje razmere v Rusiji. Nekateri naši ljudje skušajo oslabiti moč in silo tega neprestanega gibanja v deželi z lahko frazo, saj je to le vse delo tujih agitatorjev. Prav lahko se res prigodi, da uživajo revolucionarji simpatije inozemstva in nihče ne bo skušal tajiti, da ne dobivajo iz inozemstva gnotne podpore, in naj si bo že angleški, francoski ali nemški denar. Tudi tisti, ki menijo, da škoduje to Rusiji, ker bo potem vpliv teh držav prevelik, so v očitni zmoti. Na videz imajo mogoče prav, ali v resnici pa ostane nepobitna resnica, da je treba današnje ruske razmere korenito izpremeniti in take državne izpremembe se ne izvrše kar preko noči in to še brez kaplje krvi. Vsi veliki dogodki zahtevajo svoje mučenike, drugače ne verujemo v svetost teh dogodkov. Podpore pa, ki prihajajo v deželo, niso morda iz angleških, francoskih ali nemških vladnih virov, ampak povsem zasebne. Vsaka vlada bi si pač dobro premislila podpirati to gibanje, ker svobodna Rusija bo desetkrat več, kakor vse imenovane države, ki le neznosne razmere — podpirajo.

Nameravan atentat na carja.

Po dvornih krogih se je razneslo, da so prijeli v prvi bližini carja v kazaško oficirsko obleko napravljenega človeka, ki je imel pri sebi dve bombi. Spoznali so ga, ker ni imel prave sablje. Kdo je, tega niso mogli izslediti, ker ni imel pri sebi nikakega pisanja ali pa kaj podobnega. Zaradi tega so vse varnostne odredbe poostriili, zaprli so celo vrsto sumljivih ljudi in v Petrogradu je zapovedanih več vojev iz notranje dežele, ker so baje zasledili obširno zaroto socialistov in pričakovati je v najkrajšem novih nasilnosti revolucionarjev. Tudi med delavci v Petrogradu se je pojavilo iznova nevarno gibanje. 8000 delavcev se je zbralo na shod, kjer so jih pozivljali govorniki k ustaji.

Maksim Gorjkij se zahvaljuje.

V Rimu izhajajoči dnevnik „Avanti“ (= Naprej) objavlja lastnoročno pismo Gorjkega, v katerem se zahvaljuje pisatelj zlasti italijanskemu proletarijatu za mnogoštevilne izraze simpatije, ki jo je izkazalo to ob času Gorjkijevega zavora in preganjanja. Iz teh izkazanih mu simpatij izvaja Gorjkij, da še ni zgubil vere in prepričanja, da bo zadelo tako gnjusno preganjanje, ki ima očiten namen, zatreti vsako svobodno človeško mišljenje in naziranje, na glasen protest vsega omikanega sveta.

že ni prepričan na polentarjih, ki jatoma, kakor vrabci prihajajo v naše kraje?!

Po obedu vstane neki gospod, proseč za besedo. Z veliko pozornostjo vse poslušajo. Pravi: „Glejte, gospoda, obed je bil za naš okus slab, ali za okus gostilničarja — Benečana najboljši. Mi nismo znali za njegov okus, on ne za našega. Je zaradi tega gostilničar graje vreden, če je bil trud brezvpešen? Saj on se je potrudil, kar je bilo v njegovih močeh. Če kje, je tu namestu latinska prislovica: „Etsi desint vires, tamen est laudanda voluntas.“ (Ako tudi primanjkuje moči, ipak je hvalevredna volja.) In zaradi tega predlagam, da se za uboge, izmučene natakarje, ki so toliko trpeli z nami, pobira napitnina.“ Smeh in krohot sta sledila tem besedam, ki so pa vendar imele zaželjeni vspeh. Laški natakarji so itak že težko čakali, kdaj dobe svoj „mancija“, ter so prežali nanj kakor lačen pes na kost.

Po obedu smo poleteli na otok Lido, kakor je bilo v načrtu. Kdo je že videl beneški tramway? Cenjeni čitatelj si nikar ne predstavlja, da je to tak tramway, kakor ga imamo v Ljubljani, Trstu ali na Dunaju! To so lični mali parniki, za pravo „vaporetti“ zvani, ki jih pa Benečani nikdar drugače ne imenujejo, kakor tramway. Prostora je na vsakem za 100—150 ljudi! Vozijo po velikem kanalu med kolodvorom in otokom Lido. Kaj prijetno je stati na ponte del Rialto, pa gledati, kako spodaj žvižgajo gibčni „vaporetti.“ „Tramway“ je i nas čakal ob slovenskem nabrežju, da se popeljemo na Lido. Glavna

Gorjkijeva obtožnica.

Gorjkij — ki se je šel sedaj zdraviti na Krim — se bo imel zagovarjati pred sodnijo 30. majnika t. l. V hišni preiskavi so našli pri njem oklice na narod, v katerem se pozivlja „ruske meščane, ki imajo še kaj časti v sebi, naj se pridružijo tem, ki so sestavili ta oklice in naj prično skupen boj proti samodržstvu.“ Oklice pravi dalje tudi, da so se prepričali njegovi spisatelji na lastne oči, da so streljali na raznih krajih mesta vojaki na ljudstvo, ne da bi dali prej kak opomin ali podoben signal. Vojaštvo je streljalo in da bo streljalo, za to je vedel car dobro in vse priprave so se izvršile z njegovim privoljenjem...

Gorjkij pripozna, da je sestavil on ta oklice in ga je hotel poslati s svojim in svojih prijateljev podpisi ministru notranjih zadev in vsem časopisom, v nadi, da ga priobči vsaj en list.

In vsebina tega oklica naj bi bila neresnična? Več kot razumljivo je, da Gorjkij ni lagal.

Iz Varšave.

V varšavski citadeli so usmrtili potom obsodbe vojnega soda 96 socialistov. Pred usmrtitvijo so jim obraze namenoma tako oskrunili, da ni bilo spoznati obsojencev. Vsled tega vlada med delavci veliko razburjenje, vlada preganja tudi kršč. socialiste. — Teroristični komite za rusko Polsko je izdal komunique, v katerem izjavlja, da bodo poklicani na odgovor vsi oni policaji in policijski uradniki, ki so se nepravilno obnašali proti demonstrantom. Med temi je bil tudi Nolkén. (O atentatu na Nolkéna smo poročali v 13. številki.) Komunike obžaluje sicer, da padejo pri tem tudi nedolžne žrtve, vendar v teh razmerah ni mogoče drugače: te padle je smatrati, da so izdihili pred oltarjem svobode. Oklice se nadalje zahvaljuje vsem zaprtim atentatorjem in izjavlja, da se terorističnega načela v teh razmerah ni mogoče ubraniti. — Varšavske ječe so prenapolnjene jetnikov. Iz citadele je čuti včasih obupne klice. — Med delavci se javljajo zopet novi nemiri.

Iz Kavkaza.

Po Tiflizu se razširja kolera podobna bolezen. — Po Gorijski guberniji se upori zlasti po kmetih zelo širijo. Kmetje so napadli zlasti duhovnike in graščake. Njih postopanje je bilo zelo nasilno: zažigali so gozdove, plenili po hišah, in kdor bi se jim ustavljal, tega so pobili.

Zemski sobor.

Še pred Veliko nočjo pričakujejo, da izda car manifest, s katerim sklicuje „zemske sobore“ (nekaki deželni zbori). Obenem naj izda tudi popolno svobodo tiska in važno zapoved o nedotakljivosti slehrnega ruskega meščana.

Morilec velikega kneza Sergija.

Ime atentatorju naj bo Kalajev, ki je poslušal svoj čas filozofijo na Ivovskem vseučilišču, pa je bil potem v Varšavi zaradi političnih prestopkov zaprt. Ko je prišel iz ječe, je šel zopet v Lvov, kjer

vročina je že minula in od morja sem je pihljala prijetna sapica. Po voznji pičle pol ure smo bili na otoku. Že od daleč zagledamo, da veje na drogu pri korzu velika rudeča zastava, koje mahlanje nam znači, da je morje mirno in da bo ob nabrežju živahno gibanje. Kadar namreč ne vihra zastava, je morje viharno, takrat je i zabranjeno kopanje.

Kadar stopi solnce v znamenje raka, kadar zelenje pariških „boulevardov“ in rimskih „vij“ zgubi svojo prvotno svežost, kadar celo popoldanski izprehodi po grande Avenue, glavni pariški ulici, zaradi moreče vročine izgubljajo svojo mičnost, takrat bežita omehkuženi Parižan in ponosni Rimljan ven na prsto: v Švico, v Pireneje, v morske kopelji... Vse eno — kam, samo proč, proč iz okolice! Kaj bi Parižan poleti v Parizu, ki je zimskemu Parizu samo v tem podoben, da ima isto zemljepisno lego! Gledališča so zaprta. Na bale, sprejemne večere hoditi, z novimi modami se prikazovati, na to pri vročini tridesetih stopinj v senci ni misliti. Na ulici srečaš samo še krošnjarje, redarje, listonoše in časnikarje. Novine postajajo od dne do dne dolgočasnejše. Skratka, poznati izrek: živi se samo v Parizu, drugje se vegetira, zgubi v juliju vso svojo veljavo.

Ostende je brezdvomno prvo morskopolje na svetu. In za njim prvo je Lido. Tu bogatih Parižanov, Rimljanov in Angležev vse mrgoli. Kdor je navajen preprostega meščanskega življenja, komur se ne pretaka po žilah prava modroaristokratska kri, temu kmalu preseda ta velikomestni

se je preživljal kot žurnalista in učitelja ruščine. Mati njegova naj bo Poljakinja, ki živi v Varšavi. — Drugi listi pa so še nedavno poročali, da naj bo morilec zelo visokega stanu, zato ga je tudi obiskala vdova po knezu Sergiju v ječi.

Prvi majnik na Ruskem.

1. maja s. s. — ki pade na naš 13. maj — pričakujejo splošnih štrajkov, ker nočejo ugoditi tovarnarji delavskim zahtevam. Vre zlasti v industrielnih pokrajinah, kakor v okolici Petrograda, v ruski Polski in v južnih mestih.

Kamarila v Petrogradu.

Sicer prihaja od Rusiji sovražnih strani, vendar pa je sama na sebi jako zanimiva vest, ki jo tu prinašamo svojim čitateljem o vladajočih razmerah v Petrogradu, glede katerih se pač ne more siliti nikogar, da jim brezpogojno verjame:

V ruski družbi zadobiva čedalje večji del mnenje, da je sedanjih usodnih udarcev Rusije krivo le gospodstvo oligarhije nekaterih oseb, ki obdržujejo carja nepoučenega o resničnem položaju.

Ta oligarhija tvori med carjem in narodom neprodorno steno, zidano na samih intrigah. Datira pa od 60ih let sem in obstoja iz policijskih uradnikov, visokih vojaških dostojanstvenikov in iz — velikih knezov.

V 60ih letih so študirali na moskovski kadetni šoli Bezobrazov, Bandaljarski, Vasil Saharov, Valerijan Saharov, Volkov, Petrovski in Puzanov, — ljudje, ki po sodbi nekaterih profesorjev „nimajo dosti nadarjenosti, pač pa velik talent — za intrige“. Ti ljudje so tvorili že takrat nekako skupino in so delali drug drugemu v roko.

Danes zasedajo ti gospodje sledeča visoka mesta: Bezobrazov je minister brez portfelja (pred izbruhom rusko-japonske vojne je bil upravitelj daljnega Vztoke), Bandaljarski je divizionar, Vasil Saharov je vojni minister, Valerijan Saharov šef generalnega štaba v Mandžuriji, Volkov je najvišji poveljnik v Harbinu, Petrovski je ravnatelj „Moskovskih Vjedomosti“, glava vse reakcije, in Puzánov je general žendarmerije in komandant policije.

Najprej sta prišla na krmilo Petrovski in Bandaljarski. Prvi je bil sorodnik slavnega Katkova in njegov zasebni tajnik, pozneje tajnik „M. Vjedomosti“. V tem času je stal s Plehvejem, takrat policijskim predstojnikom, „v ozki zvezi in je podpiral njegovo brutalnost“.

S pomočjo Petrovskega je postal Puzánov polkovnik žendarmerije in zaupnik Plehvejev. Po smrti Katkova je postal Petrovski ravnatelj „M. Vjedomosti“ in zaupnik carice matere in njenega inspiratorja Pobjedonosceva. Po Plehveju sta prišla oba Muravjeva — prejšnji vnanji minister in sedanji minister pravosodja — nekdanja atašėja Plehvejeva, v oligarhijo.

Po Muravjevih, ki so imeli upliv pri dvoru, je prišel v dvorne kroge Bandaljarski, lahkoživec, „ki si je znal pridobiti naklonjenost ene najupljivnejših velikih kneginj“. Ta velika kneginja ni mirovala in

bonton ter vlada brezmadežnih kravat in rokavic, ki ga goji enaka gospoda. Ne tako velikomeščan! To bi bila za velikomestno damo slaba zabava, samo v spremstvu soproga ali očeta se izprehajati. Kdo bi potem občudoval njene nove obleke, njene ozke čelveljčke, kdo bi jo obsipaval s sladkimi pokloni? Kaj bi delali sicer brezdelni „princepi“, „marchesi“, „conti“, „cavalieri“ in kako se še imenujejo! Potem bi pariška „mademoiselle“ ali rimska „signorina“ lahko ostala doma in prihranila bi si velikanske izdatke za prihodnjo zimsko sezono. Ne, velikomeščan išče v kopališčih nadomestila za boulevarda in salone in si izbere vedno tako kopališče, v katerem najde največ tega, kar govor elegantnega sveta označa s „tout Paris.“

(Dalje prih.)

Iz zapiskov popotnika po Sibiriji.

(Spisal Vladimir Karalenko.)

III.

„Ubijalec.“

(Nadaljevanje.)

Tako je minulo morda pet tednov, odkar sem prišel iz ječe. Enkrat pridem zvečer iz mlina domov in v sobi vidim vse polno ljudi. Izpregal sem konja in baš sem hotel v sobo, kar mi stopi nasproti gospodar. „Ne hodi v sobo!“ — je dejal, „čakaj, dokler te ne pokličem. Ali slišiš, v sobo nimaš zdaj hoditi!“

po njej je prišel tudi Bezobrazov na površje v aristokratski družbi. Že takrat je ta skupina imela v rokah prestolonaslednika, ki je bil z otroško ljubeznijo udan svoji materi. Ko je takrat sedanji car šel na svetovno potovanje, dali so mu v spremstvo mornariškega kapitana Aleksejeva in Bandaljarskega.

Proti tej — mimogrede rečeno, panslaviški — skupini sta stala samo dva moža, Witte in Kuropatkin, „ki sta bila na poti ekspanzivni politiki te samogospoke skupine“ in to tembolj, ker je Witte svaril pred okupacijo Mandžurije in je hotel oblast nad Vztokom omogočiti s pomočjo rusko-kitajske banke.

Po smrti Muravjeva se je posrečilo Witteju spraviti Lambsdorffa, moža tudi nemškega pokoljenja, na stol ministra za vnanje zadeve, sam pa je padel.

Ko pa so se zaščitnice Bandaljarskega — postarale (!) in izgubile svoj upliv, se je vrgel v akcijo veliki knez Aleksander Mihajlovič in pred njegovim uplivom je bežal Witte. Sestro carjevo pa so dali velikemu knezu za ženo.

Car je Kuropatkinu sicer obljubil, da mu Saharov ne bo sledil na stolu vojnega ministra, a zgodilo se je vendarle, da so sovražniki Kuropatkinovi postali in sicer Saharov vojni minister, Volkov pa nadpoveljnik v Harbinu.

Značilno je, kar je odgovoril Saharov, ko se je Kuropatkin pritoževal, da se mu ni poslalo zahtevane opore; Saharov je rekel: „General Kuropatkin naj ne pozabi, da ni več vojni minister, ampak samo še general.“ —

Kuropatkin je postal še le po smrti Plehvejevi vrhovni poveljnik v Vztočni Aziji; — in tako je zdaj jasno (?), kdo je kriv ruskih neuspehov v vojni.

Rusko-japonska vojna.

Z največjo napetostjo zasledujejo tako strokovnjaki kakor lajki gibanje ruskega in japonskega brodograja. Skoro neverjetno pa je, da je mogoče zvedeti vzlic najrazličnejšim poročevalcem in telegrafskim zvezam tako malo resničnega. Ne ve se prav za prav, niti kje se nahaja Roždestvenski hipno s svojo eskadro, še manj se ve to o Togu; da, ne vemo niti, kako močno je v resnici japonsko brodograje. Ali je enako ruskem ali ne? Nam se zdi po vsej zadnji situaciji na morji, da morajo biti vsaj slabejši, drugače bi se Japonci ne umikali in skrivali na tako sumljive načine. Da nameravajo pripeljati rusko eskadro v zasedo, je skorej izključeno, ker Rusov vendar ne bo smatrati tako nerazsodnim, da bi se podali v vodovje, ki bi je ne poznali. Roždestvenski poveljuje — vsaj tako se vseobče zatrjuje — sedmim oklopicam, štirim križarkam prvega reda, petim križarkam drugega reda in 19 torpedovkam. Veliko vprašanje pa je zanj preskrbitev s premogom. Brez vsake operacijske baze je navezan le na transportne ladje, ki vozijo premog za njim. Če se vname bitka, ali mu ne bodo te v oviro?

Predstoječo bitko na morju pa bo odločila artilerija. Tudi če ima ena stranka več ladij po številu, a je slabše armirana, so njeni streli manj zanesljivi

Kaj naj bo to? si mislim in grem proti skednju, da bi legel k počitku. Toda spati se mi kar ni dalo, tu se spomnim, da sem pozabil sekuro pri vodnjaku in brž sem se namenil po njo, da bi je ne vzel kdo s seboj.

Vstanem in mimogrede se ozrem skozi okno v sobo: bilo je vse polno ljudij; za mizo je sedel sodnik in pred njim — žganje, črnilo, pero in papir; — očitno se je vršila tu preiskava. Na stranski klopi je sedel enoroki. Kakor da me je udaril kdo po glavi. Lasje so se mi ježili: sedel je tam z razmršeno brado in lasmi, roke je imel zvezane na hrbtu in oči so mu žarele kakor oglje... Tako strašen se mi je zdel!

Nehote stopim od okna v stran. Bilo je v jeseni. Noč je bila jasna ali temna; nikdar je ne pozabim. Pljuskala je reka in veter je šumljal — jaz sam pa sem bil kakor v omotici. Sedem tja ob bregu na travo in tresem se po celem telesu... Bog v nebesih!...

Koliko časa sem tako sedel, ne vem. Naenkrat gre nekdo mimo mene; bil je to možki v beli suknji in beli kapi in v rokah je imel palico. Pisar je bil to, ki je stanoval uro od tod. Prišel je čez most in potem je vstopil v hišo. Nehote grem za njim in stopim k oknu.

Pisar je ravno vstopil, odkril se je in se ozrl po sobi; sam ni vedel, čemu so ga klicali. Stopil je k enorokemu in ga pozdravil: „Dober dan, Ivan Aleksejevič!“ Starec ga je srepo pogledal, moj go-

— je še vedno premagana po drugi, ki sicer ni tako številna, ali ima moderne topove in izvrstno artilerijo. Ko je bil usidran Roždestvenski pri Madagaskaru, je imel pač čas in dovolj priložnosti, izvežbati svojo mornarico — a da so tudi Japonci dobri vojaki, to se je izkazalo že opetovano. Da pa ni imel ruski admiral v sebi prepričanja, da ni močnejši od svojega nasprotnika, bi bilo težko verjeti, da bi se podal nasproti Japonski. Pa tudi če bi se hotel ogniti Japonske in bi skušal priti v dolgem ovinku pred Vladivostok, je več kot verjetno, da mu bo zastavil prej Togo pot, predno mu dovoli, združiti se z vladivostoškimi ladjami. Na vsak način je torej pričakovati v najkrajšem velike pomorske bitke. Angleški časopisi in tudi nekateri nemški so že prijavljali različne brzjavke, po katerih naj bi se sprejeli obe eskadri. Togo naj bi bil premagan in Rusi so mu potopili 4—6 bojnih ladij. Sicer pa nam je znano še izza Pènt Artúrške (tako izgovarjajo Rusi ime te trdnjave) eskadre, koliko je verjeti angleškim poročilom o pomorskih bitkah. Angleži so pač mojstri — na vodi.

Ker pa imajo v kitajskem vodovju, po katerem plovejo zdaj Rusi, različne države svoje posesti, zato so poslale tudi tja svoje bojne ladje, ki imajo nalogo, križariti za rusko eskadro, dokler se nahaja ta v bližini dotičnih naselbin. Tako so storile Angleška, Holandska, Amerika itd. Slednja bo branila tudi Filipine, ki ne smejo biti niti oni, niti drugi kot operacijska baza. Nam pa se zdi, da se vendar Amerika svoje bodoče konkurentinje malo — boji, čemu drugače to vedno naglašanje nevtralnosti? Japoncem itak Filipin ni treba.

Še z večjim razburjenjem kakor na Ruskem, kjer stopa pač politično gibanje v ospredje, pa zasledujejo Japonci gibanje na morju. Saj se jim pa gre s tem tudi za obstoj svoje države. Kaj pa je Japonska brez Koreje in Port Arturja?

Rusko brodograje.

Po zadnjih poročilih naj se nahaja ruska eskadra severozapadno od otočja Anambas, kjer je zasedrana na odprtem morju. Ko je plulo brodograje mimo Singapuri, naj je bil pogled na eskadro veličasten. Vsi prebivalci so hiteli na breg, da se nagledajo ladij, ki so plule štiri v vsaki vrsti po osem vozlov v uri. Vseh ladij je bilo 47.

Togova eskadra.

Začasno je še največja skrivnost, kje je Togo. Ker je zaprla Japonska luko Kelung na Formozi za nekaj časa tujim ladjam, sklepajo nekateri listi, da naj služi Togu Kelung kot operacijska baza. Potem bi se vnela bitka pri Formozi. V Tokio je vse prepričano, da bodo Rusi pobiti. Del japonske eskadre je pred Šanghajem, da straži ondotne ruske ladje, da se ne združijo z Roždestvenskim.

Vojna na suhem.

Ljenevič in Kuropatkin sta brzojavila carju, da sta pregledala svoje polke, ki so že odpočili od naporov zadnjih dni in se nahajajo v najboljšem razpoloženju. Vsi vojaki upajo na zmago. Časopisje je

spodar ga potegne za rokav in mu zašepeta nekaj v uho. Pisar se je očitno zelo začudil. Stopil je k sodniku, ki je bil že malo vinjen. Pozdravila sta se medsebojno.

„Ali poznate tega človeka?“ vpraša sodnik in pokaže na enorokega.

Pisar se je spogledal z svojim gospodarjem.

„Ne.“

„Kaj naj to pomeni?“ si mislim, „saj ga pozna tudi sodnik.“

Nato vpraša sodnik še naprej:

„Ali je to Ivan Aleksejevič, prebivalec iz našega okraja, znan pod imenom enoroki?“

„Ne,“ odgovori pisar, „to ni on.“

Potem je segel pisar po peresu in nekaj zapisal, kar je potem prečital.

Poslušal sem ga in strmel.

V pisanju je stalo, da ravno ta Ivan Aleksejevič ni Ivan Aleksejevič — da ga njegov sosed kakor sodnik in pisar ne pripoznajo kot takega in da se imenuje sam Ivan Ivanovič, kakor stoji tudi v njegovem potnem listu.

Čudno se mi je zdelo vse to! Toliko ljudij je prisegalo, da ga ne pozna. Res je, da so bili odvisni vsi ti od Ivan Saharova, ki so mu dolgovali velike svote.

Zaključili so preiskavo in odpustili priče. Enorokemu je ukazal sodnik že prej, odvezati roke. Ivan

mnenja, da ponudi Ljenevič Japoncem bitko pri Kvangčenzu. Bojna vrsta Japoncev naj bo dolga 155 km. Ruske čete se pomikajo polagoma proti Harbinu.

Kako mislijo Japonci o vojni na suhem.

Na Japonskem velja trdno prepričanje, da postavijo do jeseni v Mandžurijo milijon vojakov, zdaj naj jih imajo že 700.000. Posedli bodo Harbin, potisnili Ruse nazaj proti zapadu, sami pa bodo hiteli potem s posebno armado proti vzhodu nad Vladivostok.

Japonska zvižča na bojišču.

Nekega meglenega jutra meseca februarja — tako namreč poroča vojni dopisnik „Daily Cronicle“ — je bil oddelek eskadrona iz prvega Čita-polka poslan po dolini reke Hun proti jugu. Načelnik patrolje je jezdil s svojimi vojaki skozi vas, iz katere so že zbežali vsi prebivalci. Oddelek je jezdil na višino zunaj vasi, a se je čez kratko vrnil, pustivši na hribu samo dve straži, v vas, da napoji in napase konje in si skuha čaj.

Naenkrat se začuje od straže žvižg, ki je naznanil, da se bliža nevarnost. Častnik oddelka pogleda čez obzidje in vidi, da se japonski dragonski častnik v galopu bliža vasi. Kazaki za obzidjem se razdele in nameravajo Japonca vjeti. A Japonec se še ni približal na 100 korakov kazaški straži, ko pomeri mlad kazak, ki ni mogel pričakati, da jo krepko vrne sovražniku, na jezdeca in ustrelji. Na strel se Japonec obrne in zbeži, a ves ruski oddelek za njim. Nekaj strel podere konja in jezdeca na tla. Kazaki dirjajo ven iz vasi, da poberejo ustreljenemu japonskemu častniku papirje. V tem trenutku pa, ko so zapustili kazaki varno zavetje v vasi, padejo s hriba, na katerem so še pred pol ure Rusi rekonosirali, streli, — črne uniforme japonskih konjenikov, ki so poskakali raz konj, se pokažejo na hribu. Okoli mrtvega japonskega častnika se razvije ljut boj, oba dela imata mnogo ranjenih, naposled se posreči močnejšemu ruskemu oddelku, zapoditi sovražnika v beg in se približati padlemu častniku. Ali kakšno razočaranje, ko se Rusi približajo onemu japonskemu častniku in njegovemu konju! Kakor že večkrat, rabili so Japonci tudi tu zvižčo, da izvabijo Ruse iz zasede: naredili so vojaka iz — cunj in ga oblekli v uniformo, posadivši ga na konja. Konja pa so zapodili v vas, kjer so čakali kazaki.

Štajersko.

Bramba „nemške posesti“.

Kako „branijo“ Nemci svojo narodno posest, se kaže najbolj v njihovem prizadevanju ustanovljati v nenemških krajih kolikor mogoče nemških šol, v katere zvižčno izvabljajo otroke nenemških rodbin. Tako delajo Nemci povsod, tako delajo tudi pri nas — zaradi tega so pa tudi po celem svetu tako grozno „prijubljani, da si jih povsod želé, teh usiljivcev, daleč od praga! Če je kje pet Nemcev z 20 otroci, že hočejo nemško šolo — „kulturonošci“.

Saharov je prinesel denar in ga izročil sodniku. Ta ga je prej preštel, predno ga je dal v žep. „Zdaj, starec, izgini iz teh krajev najmanj za tri mesece; če nočeš, potem se varuj — moje roke so nedolžne!... Ukažite odpeljati!“

Tudi jaz grem od okna v skedenj, ker sem mislil, zdaj in zdaj pride kdo po konje za sodnika in nisem hotel, da me vidijo stati pri oknu. — In tako sem ležal tu in nisem mogel zaspati. Vse, kar se je zgodilo, se mi je zdelo kakor sen, svojih misli nisem mogel več zbrati. Slišal sem samo, kako se je odpeljal sodnik. Zapeli so zvončki in umolknil — bil je proč.

Kmalu so pospali vsi po hiši, upihnil so tudi že luči; tudi mene je obšlo nekako poluspanje. Kar naenkrat slišim zvenenje: bližje in bližje so peli zvončki trojke v tihi, mrzli jesenski noči. Kmalu so zaznali tudi v hiši to zvenenje in prižigali luči... Konji so obstali na dvorišču. Znan voznik nam je pripeljal goste — seveda samo iz prijaznosti, ker smo mu pošiljali tudi mi kdaj katere.

Mislil sem, da ostanejo pač ti pri nas. Sicer so pa pošiljali mene, kakor rečeno, le malokdaj po noči s popotniki; navadno je šel moj gospodar sam ali pa njegov sin z delavcem. Hotelo se mi je, da zadrem — ljem, kar se nenadoma zdramim, ko razločim, kaj se pogovarjata enoroki in gospodar.

„Nu, kaj zdaj?“ je vprašal gospodar. „Kje je vendar Kuzjma?“

Štajerske Slovence nameravajo osrečiti z novo nemško šolo za občini Klanjec („Glanz“) in Gradišče („Schlossberg“) na Pesniškem vrhu. Kako opravičujejo Nemci ta novi brutalni korak s stališča „brambe“ svoje narodne posesti, se razumemo. Ljudstvo v teh krajih govori skoro izključno slovenski in otroci obiskujejo šolo v Sv. Duhu na Ostrem vrhu in v Št. Jurju ob Pesnici, v katerih je dvojezičen pouk. Nemci pa, ki imajo v svojem političnem načrtu hitro ponemčenje nenemških krajev, so se že dolgo pripravljali na še hujši naskok na slovensko narodno posest. V tamošnjem lučanskem kraju ima posestvo zagrizen Nемеc Hierzer, ki se je tu naselil na način, kakor se naseli navadno več Nemcev — pijo-nirjev germanizma. In ta človek bo dal za stavbišče prostor, ako se bo v šoli poučevalo izključno nemški.

Toda, kako malo opravičeni so Nemci, poleg mešanih ljudskih šol v tem kraju snovati še eno čisto nemško šolo, sledi iz številke ljudskega štetja, katere izkazujejo v vsaki teh občin ogromno večino slovenskega prebivalstva. V Kaplji v lipniškem okraju je 1232 Slovencev in le 43 renegatov, pa so dobili nemškega učitelja. Tako se godi, kjer ljudstvo spi, — nemški volk pa krađe naše narodne bisere!

Kako se na Štajerskem voli. Nemci imajo samo en cilj pred očmi — vse ponemčiti! Dobiti v svoje krepnje šole in občine, v katerih bi neomejeno gospodarili nad krotkimi Slovenci, to je njih prva in zadnja beseda. V Šoštanju in v Oplotnici so Slovenci zaporedoma in pravično zmagali pri občinskih volitvah. Prusakom slovenska zmaga v slovenski občini ne gre po dlaki, ker ovira njih politične nakane — lop po njih in drobnogled v roke, pod katerim bi zasledili kak razlog za pritožbe „proti volilnemu postopanju“. Pa se jim tudi vedno posreči najti dlako v jajcu in vlada razveljavi volitve. Mej tem poteka čas in Prusaki noč in dan pripravljajo volilce, da bi pridobili večino. Ako pa v kljub temu Slovenci zopet zmagajo, pa zopet in zopet iščejo po pretvezah za razveljavljenje in pripravljajo in slearijo, da je grdo. Ako tako ravnanje ni ostudno, kaj je še potem ostudno! In s takimi dejanji hočejo slaviti svoje „zmage“, proslavljati mater Germanijo! Zares, ako ta „mati Germanija“ ni navadna zaplotna vlačuga, zakriti si mora obraz od srama, da se jej hoče na tak način usiliti — svetovna nadoblast!

Požari na Štajerskem. 9. t. m. je v Šeščah v Št. Pavelski dolini na Sp. Štajerskem upepelil požar vso vas s 46 poslopji; zažgali so otroci. — 6. t. m. pa sta na Rečici v Savinski dolini zgoreli dve pristani in več živine. Zgorel je tudi neki Mencon. Zažgano je bilo baje nalašč.

Koroško.

Važen svet koroškim Slovencem.

S tužnega Gorotana prihajajo v enomer vznemirljive vesti o počenjanju tamošnjih nemških huj-skačev zoper našo narodnost. Prusaške duše zavajajo naše ljudstvo na vseh koncih in krajih v odpad

„To je ravno,“ je odgovoril stavec. „Ivan se je peljal s sodnikom in Kuzjma jo je odkuril, ko je zapazil vse te ljudi pri hiši. Neumež je, prismoda!“

„No in Feodor?“ je vprašal stavec po meni.

„Ta je prišel zvečer iz mlina, je hotel v sobo, pa sem mu zabranil.“

„Dobro! Pač bo spal? Pa tudi ni ničesar videl ali slišal?“

„Mislim, da ne. Je šel takoj na pod.“

„Dobro. Naj gre danes on na delo!“

„Ali pa bo tudi prav?“ vpraša Saharov.

„Da, da. Vrag je ves muhast — pa je drugače silno močan, meni je poslušen — in to je glavno; morem ga oviti okrog prsta. No, in potem se bom moral odstraniti od tu za pol leta, zato bo treba seznaniti tega človeka z našim delom.“

„Vendar se mi zdi on sumljiv,“ odgovarja Saharov. „On nikakor ni tako neumen, kakor se kaže.“

„Ne, ne,“ odgovarja enoroki, „saj ga poznam. Prav poseben človek je to — in takih nam je treba. Kuzjme se moramo iznebiti, drugače nam dela še kdaj sitnosti.“

Pričela sta klicati po meni: „Feodor, Feodor!“ — Nisem imel poguma, da bi se oglasil, zato sem molčal. Tu je prišel enoroki na skedenj in začel je tipati v temi po meni. „Vstani, Feodor!“ je dejal s prijaznim glasom. „Ali si dobro spal?“ je vohunil dalje.

od svojih narodnih voditeljev. V oči jim govore sladke besede, kakor bi jim hoteli vse dobro, — za hrbtom pa se rogajo „zabitim bindišarjem“.

Kako pa ti nemški vrage delajo s slovensko deco v svojih ponemčevalnih šolah, pa najbolj dokazuje dopisnica mladeniča iz podjunske doline, katero priobčuje vrli „Mir“ v svoji 14. letošnji številki. Ta dopisnica je pisana v nekem jeziku, o katerem se ne ve, je-li slovensk, kitajsk, malajsk ali hotentotsk, in slove: „So misareu go vori Nailubeišisiti pa tudi va Mvoši Mreve li Ho Nočnepraznihu dabili vsiveseli jaz zili — M dabibila temuNove Moleti bolzvestakakosipaute Mstarem tenebolji rivavo.“

Take sadove rode te ponemčevalne šole, v katerih učitelji in učiteljice pač skrbje bolj za prusko politiko, nego za šolski pouk, češ, kaj treba „bindišarjem“ šolskega pouka, da so le dovolj nadahnjeni z nemškim duhom, ki jih bo v prvi priliki navdušil za „punt“ s pestmi in senenimi vilami proti svojim „klerikalnim“ voditeljem!

V očigled temu nemškemu lopovstvu, proti kateremu se koroški Slovenci še vedno ne morejo dovolj braniti za svojo milo narodnost, bode treba podvojiti in potrojiti svoje odporne sile. Treba bo v enomer misliti na nova odporna sredstva in ne ostati pri starih. Bodriti, spodbujati narod, kjer koli mogoče!

Morda bi bil na mestu nasvet, ki ga nam pošilja za koroške Slovence prijatelj tamošnjih naših rojakov.

Med koroškimi Slovenci — tako nam piše somišljenik — bi bilo morda dobro, ako bi se prosto med narodom ustanavljala nekaka „jezikovna dobrotvorna društva“, katerih član bi bil lahko vsak vaščan ne glede na spol in starost. Taka društva ni da bi morala imeti kak društven prostor ali celo pravila, marveč kar medsebojno bi izvrševali društveni program.

In ta program? V čem bi obstojal? V čiščenju slovenskega jezika in v okrepčanju narodne zavesti.

Za podlago pa bi društva imela — dobrotvornost. Vsako toliko bi se delile nagrade v denarjih, oblekah ali v čemerkoli med one društvene člane, ki bi se posebno odlikovali ali vsaj resno prizadevali: govoriti slovensko, ogibati se nemške, posebno ponemčevalne družbe, kateri bi ne spregovorili nemške besede ali ki bi se izkazali z enim ali drugim rodoljubnim dejanjem.

Ker je pri priprostem narodu gmotna stran ena najbolj občutljivih strani, bi bil uspeh nedvomen. S tem bi nastal sicer en naroden davek več, a narodna pridobitev bi odtehtala tudi to.

Tako bi bil ves slovenski Gorotan eno društvo „narodnih legijonarjev“ in krepka trdnjava proti zvičajnim in surovim poskusom naših ljutih sovražnikov, polastiti se te trdnjave.

Posledice ponemčevanja krajevnih imen.

Vsenemška propaganda se močno prizadeva, da bi ponemčila naša krajevna imena po Koroškem. To delo se jej je v čisto ponemčenih delih Koroške že

„Da,“ mu odgovorim.

„Hoj, pokoncu, prijatelj! Spremljati moraš potnike. Se spominjaš svoje prisega?“

„Spominjam!“ mu odvrnem in zobje so mi šklepetali same razburjenosti. Zdelo se mi je, da zastane moja kri po žilah in bilo me je groza.

„Zdaj je prišel čas zato,“ je pristavil. „Spomni se dobro na vse to, kar sem ti dejal nekoč. Pred vsem pa naprezi voz, ali le naglo! Popotnikom se zelo mudi.“

Storil sem tako, ali pri tem sem slišal biti svoje srce in mislil sem, da so vse to le strašne sanje.

Kakor sem videl, je osedlal tudi enoroki svojega konja, tisto malo, sivo kljuse, ki ga je ubogalo kakor psiček. Vse je napravil z eno roko. Pri tem ga je zasedel in mu pošepetal nekaj v uho, nakar jo je ubral konj odtod. Med tem sem bil gotov tudi jaz. Ko pogledam tja pred hišo, vidim, da je jezdil enoroki v gozd. Sicer še ni bilo tedaj lune, vendar sem ga mogel razločiti. Izginil je v šumo in meni je bilo lažje.

Popotniki — mlada žena s tremi otroci, katerih vsak je bil manjši — so me pozvali v hišo. Najstarejši je imel morda štiri, najmlajši dve leti. „Kam, nesrečnica, si mislim, „te je zvodila tvoja zvezda v to puščobo, samo, brez moškega varstva?“ Ta žena je bila tiha in prijazna. Poklicala me je k mizi, nalila mi je čaj in spraševala me je, kako je v tej okolici, ako ni slišati o napadih.

v toliko posrečilo, da je ogromna večina tamošnjih nekdanj čisto slovenskih krajevnih imen tako ponemčenih, da slovenskega izvornika več najti ni, pri nekaterih imenih pa le s težavo zaslediš slovenski izvor. —

Ta nemška mlakuža pa dere dalje in dalje in obdaja s svojim smradom tudi že krajevna imena še ne ponemčenih naselbin na Koroškem. Pri svoji taktiki ponemčevanja krajevnih imen pa vztraja s toliko trdovratnostjo, da hudobno prezira prvotna slovenska imena v celo popolnoma uradnih slučajih.

Osobito se to mnogokrat dogaja na poštah, kjer ima vsenemška propaganda nastavljene samo pangermansko misleče uradnike in — uradnice. Ta pruska uradniška klika na koroških poštah z zaničevanjem prezira slovenska krajevna imena in ako jim pride pod roke pošiljatev s samo slovenskim naslovom, vlačijo jo nagajivo od kraja do kraja, dostikrat na škodo in nesrečo odpošiljatelja ali prejemnika, da se slednji izgubi ali pride prepozno in navadno vsa razdrapanana in srdito prečečkana od zlobne roke.

Tako nesramno žaljenje si morajo slovenski avstrijski državljani pustiti dopasti na avstrijskih poštah Koroške, od — avstrijskih uradnikov, ki popolnoma nekaznjivo uganjajo svoje gnjusne burke z našo narodnostjo!

V očigled tej nesramnosti naših nasprotnikov bi se moralo z naše strani nekaj zgoditi, kar bi vsaj nekoliko razorožilo nemške — „aroderje“ v naših krajih. Ako se še ni, naj bi se čim prej izdal poseben krajevni slovar za vsa slovensko ponemčeno in še ne ponemčeno Koroško in bi se naj po najnižji ceni, odnosno tudi brezplačno razširil med Slovence. V tem slovarju naj bi bila vsa krajevna imena navedena s svojim slovenskim izvornikom, a poleg slovenskega imena naj bi bila v oklepaju in pod „—“ označena nemška spaka n. pr. Ziljska dolina („Zillertal“), Selška dolina („Selzthal“) itd. Tako bi Slovenci poznali naš Gorotap po svojem izvornem imenu in poleg tega tudi v načinu, kako si prizadevajo zlobni nasprotniki potujčiti ga in prikazati svetu kot izvorno nemško deželo.

Ne škodovalo bi tudi, ako bi se temu slovarju dodal nekaj izvleček iz ponemčevalnega slovarja naših slovenskih priimkov. Ali se ne glasi n. pr. nad vse krasno ponemčevalna spaka „Hinterlassnik“ za slovenskega Z a l a z n i k a ?

Tužni Gorotan! Vzemi v roke — gorjačo in udrihaj na levo in desno po onem, ki ti sili pod noge!

Doma in drugod.

Po smrti J. J. Strossmayerja. K umrlemu škofu so poklicali slovitega hrvatskega kiparja Valdeca, da je posnel po njegovem obrazu masko. Valdec je prinesel negativ v Zagreb in napravil je že odliv. Na zategnjenih potezah okrog ust je poznati, da je bila zadnja ura blagemu pokojniku zelo mučna. Biskupovega premoženja, bilo je vsega blizu

„Ne da bi kaj vedel o tem,“ ji odgovorim poln sočutja do nje, ki se je morda bala. In kako bi se tudi ne? S seboj je imela vse polno prtljage in vozila se je s hitro pošto, sama s tremi otroci. Materino srce je slutilo nesrečo, ki je pretila.

Nato se vsedemo na voz in se odpeljemo. Bilo je mogoče dve uri pred solnčnim vzhodom. Zapeljali smo na veliko cesto, in vozili smo se že eno vrsto, kar vidim, kako se plaši srednji konj in kako nemirno poskakuje. Kaj je to? si mislim. Pritegnem konje in se ozrem okrog. Kuzjma se je priplazil iz grmovja. Vstopil se je ob pot, pogledal me je in spustil je roke ob telesu. „Bog nas obvaruj!“ si mislim in spreleti me mrzel pot, med tem ko je žena prebledela. Otroci so spali; edino ona je čula s solzami v očeh. Plakala je...

„Bojim se vas vseh!“ — je vzkliknila nena-doma.

„Bog s teboj, moja ljuba. Kaj pa sem, ali mari kak morilec? Zakaj pa niste ostala preko noči pri nas?“

„Tam je bilo še slabši. Moj prejšni voznik mi je obljubil, pripeljati me v vas, kjer lahko prenočujem, mesto tega me je zapeljal v to kočjo sredi gozdov. In tisti stavec je imel tako strašne oči!“ — je dejala žena.

(Dalje prih.)

pol milijona kron, pripade nekaj sorodnikom, 2000 K djakovskim ubogim, drugo pa dobi po enake dele: deški seminar, stolna cerkev v svrhu vzdrževanja in en del se porabi za ustanovitev kanonikata, ki ga je odpravil škof tedaj, ko je prišel v Djakovo. — Prve zadušnice na Slovenskem so brali pokojniku v celjski cerkvi na iniciativo celjskih rodoljubov. Maše so se udeležila korporativno tudi vsa slovenska društva v Celju. — V Zagrebu se je ustanovil poseben odbor, katerega naloga je, postaviti rajnemu dostojen spomenik. V prvih dneh je že nabranega okrog 15.000 kron. — V Ljubljani vise črne zastave iz rotovža, iz poslopja „Slovenske Maticе“ in iz hiše, kjer stanuje ljubljanski župan, g. Hribar.

Strossmayerjev namestnik je posveč. škof dr. A. Voršak.

Deputacijo občinskega sveta ljubljanskega k pogrebu Strossmayerjevemu je vodil obč. svetnik g. dr. Triller. V deputaciji so bili obč. svetniki Josip Lenče, Ilija Predović, Josip Prosenc in Ubald pl. Trnkóczy.

Slovsanska solidarnost, katere vrli zagovornik je bil vladika Strossmayer, se je kazala med Slovenci-Slovani ob priliki smrti velikega Slovana v Djakovu v tem, da po celem Slovenskem ni bilo skoro videti črne zastave po — zasebnih hišah. Čut slovsanske vzajemnosti bi pač zahteval, da bi se naš narod vsaj v tem pokazal vzajemnega z brati Hrvati, da bi razobesil po svojih hišah črne zastave ob smrti moža, ki je v svojem srcu objemal z enako ljubeznijo tudi nas Slovence.

Društvo slovsanskih učiteljic je poslalo med svet poročilo o svojem dosedanjem delovanju. Društvo se poganja za enakopravnost učiteljic z učitelji, za ugled lastnega stanu, za prospah šole, osobito pa deklishe vzgoje. To poslednje se nam zdi še važnejše, kakor pa zahtevana enakopravnost z moškimi. Dokler niso učiteljice primerno organizirane in izobražene, toliko časa se bodo potegovale izvečine zaman za svoje pravice. Zato je prva potreba osamosvojitve ženske popolnejša izobrazba, da bo nadomestovalo znanje in izobrazba vsako domišljijo. — Društvo ima 1070 K 61 v. čistega premoženja, članic ima 92*. — Poročilo je pridejano tudi zanimivo predavanje ljubljanske učiteljice g. Vite Zupančičeve pod naslovom: „Učiteljice in narodna zavest“. Ker so izražene tu tudi misli in želje slehernega omikanega Slovenca, zato je objavimo v prihodnji številki.

Za domačo obrt. Pretekli teden je v trgovskem ministrstvu na Dunaju zboroval odsek za pospeševanje domače obrti. Rešenih je bilo 43 raznih prošenj in odobren proračun za tekoče leto. Dovolilo se je sledeče podpore: Za stalne mojstrske kurze 69.960 K, za tozadevne ustanove 50.000 K, za potovalni pouk 68.000 K, za začasne razstave 8000 K, za stalne razstave 75.000 K, za izobrazbo vajencev in za vajeniške razstave 17.500 K, za razne stroje 88.000 K, za razne zadruge 80.000 K, za nove strokovne kurze 10.009 K, za razne obrtne namene 25.000 K, za prospah domače industrije 45.000 K itd. Vse podpore znašajo 736.360 K. Proračunski odsek pa je sklenil, da se državna podpora zviša na en milijon kron, ker se morajo sicer odkloniti razne prošnje, ker nedostaje sredstev. Značilno pa je, da se kranjski obrtniki skoro nič ne brigajo za obrtniški svet, čeravno so naši obrtniki vendar zelo potrebni podpore. Morda cele stvari niti ne razumejo, ali pa so zaspani! Jako umestno bi bilo, ako bi slovsanski obrtniki in industrijalci že vendar enkrat priredili svojo razstavo, da bi se pokazalo, kaj domači obrtnik zna ali bi še moral znati! Pa vse spi! Žadruge v Kropi je država dovolila podporo 5000 K za nabavo novega stroja za hitreje izdelovanje žebeljev.

Šesti shod slovsanskih časnikarjev bo 14., 15. in 16. maja v Voloski-Opatiji.

Izboljšanje duhovniških plač. V ta namen da vlada 9 milijonov kron. Po tem zakoniku dobi vsak samostojen duhovnik kot najmanj mogočo plačo letnih 1600 K, vsak pomožni duhovnik kot minimum letnih 1000 K. (Do sedaj znaša plača mesto 1600 K le 1200 K odnosno 600 K.)

Moderna umetniška galerija se otvori 14. maja v Pragi. K otvoritvi bodo povabili tudi cesarja.

Iz Kamnika. Pri volitvi občinskega predstojništva je bil izvoljen za župana g. dr. Alojzij Kraut. Občinski svetovalci so gg.: Ivan Adamič, Martin Novak in Josip Potokar.

* Ali je namenjeno to društvo le kranjskim učiteljicam? Iz imenika članic bi se dalo tako sklepati. Naslov predsednice: Kat. Drol, učit.-voditeljica, Zasip pri Bledu.

Za vzgojo slovsanskih natakarkjev. Iz Ljubljane nam pišejo: Mej zavednejšimi slovsanskimi natakarkji v Ljubljani se je sprožila hvalevredna misel, naj bi se ustanovilo posebno društvo slovsanskih natakarkjev za pospeševanje slovsanskega natakarskega naraščaja. Povod temu je dala občutna potreba slovsanskega natakarkstva, osobito v Ljubljani. Ali je potrebno, da se v naši slovsanski prestolnici šopirijo nemški natakarkji iz Celja, Gradca in Dunaja ter izpolnjujejo mesta, katera bi moral zavzemati naš slovsanski natakark? Predrznost nemških privandrancev nasproti slovsanskemu občinstvu je zadosti znana, da bi morala naše zavedno slovsansko občinstvo samo vzpodbuditi, da zahteva slovsanske postrežbe! Posebno opazujemo ta nedostatek po novih hotelskih podjetjih slovsanskih. Ali je mar lepo, da se bodo v hotelu, ki je zidan s slovsanskim denarjem, širokoustili nemški „kelnarji“? Skrajni čas je torej že, da se izvrši tudi v našem zanemarjenem natakarkstvu odločen prevrat!

Novo bojno ladjo „Nadvojvoda Ferdinand Maks“ spusté 21. maja v Trstu v morje.

Grozna nesreča. V Madridu se je nad velikanskim rezervoarjem vode, ki ga grade že šest let, podrl svod in podsl nad 500 delavcev. Dosedaj so našli le okoli 200 mrličev.

Orjaški topovi. Na vzhodnem bregu Zjedinjenih držav Severne Amerike so v zadnjem času postavili nekaj orjaških topov, katerih kroglja meri 40 cm debelosti. Topovi so iz jekla in imajo dolgot 15 m. Vsaki teh topov tehta 1090 kilogramov in je pabasan z 290 kilogrami brezdimnega smodnika. Ta smodnik je v šestih vrečah po 48 kg. Cena enemu topu je 500.000 kron. Vsaki strel iz tacega topa stane 4000 K; največja strelna daljava znaša 30 kilometrov.

Listnica uredništva: Več dopisnikom: Za to številko prepozno. Priobčimo prihodnjič.

„V znamenju življenja“

Narodna čitalnica v Kamniku sprejme društvenega slugo.

Ponudbe naj se pošiljajo na čitalniški odbor ali pa na predsednika g. dr. Al. Krauta, odvetnika v Kamniku.

Šunka s kožo, kilo po 1 gld., brez kosti po gld. 1.10, plečeta brez kosti po 90 kr., slanina in suho meso po 80 kr., prešičevi in goveji jeziki po 1 gld., glavina brez kosti po 50 kr.

Salame dunajske po 80 kr., à la krakovske, fine po 1 gld., iz šunke zelo priljubljene po gld. 1.20, à la ogrske, trde po gld. 1.50, ogrske fine po gld. 1.80, kilo. — **Velike klobase** ena 20 kr.

Slivovka, brinovec pristen, liter od 70 kr. do 1 gld. 1.20., **brinov cvet** liter gld. 1.50. To priznano dobro blago pošilja po povzetju od 5 kil naprej prekajevalec in razpošiljalec živil

Janko Ev. Sirc v Kranju.

Naročajte in razširjajte „Naš List“!

Zdravje je največje bogastvo!

Kapljice sv. Marka.

Te glasovite in nenadkriljive kapljice SV. MARKA se uporabljajo za notranje in zunanje bolezni. =

Osobito odstranjujejo trganje in otekanje po kosteh v nogi in roki ter ozdravijo vsak glavobol. Učinkujejo nedosegljivo in spasonosno pri želodčnih boleznih, ublažujejo katar, urejujejo izmeček, odpravijo nadohu, bolečine in krče, pospešujejo in zboljšujejo prebavo, čistijo kri in čreva. Preženo velike in male gliste ter vse od glist izbajajoče bolezni. Delujejo izoborno proti hripavosti in prehlajenju. Lečijo vse bolezni na jetrih in slezech ter koliko in ščipanje v želodcu. Odpravijo vsako mrzlico in vse iz nje izbajajoče bolezni. Te kapljice so najboljšo sredstvo proti bolezni na maternici in madronu ter ne bi smele raditega manjkati v nobeni meščanski in kmečki hiši. Dobivajo se samo: **Mestna lekarna, Zagreb**, zato naj se naročujejo točno pod naslovom:

Mestna lekarna, Zagreb, Markov trg št. 104, poleg cerkve sv. Marka.

Denar se pošilja naprej ali pa povzame. Manj kot ena dvanajstotina se ne pošilja.

Cena je naslednja in sicer franko dostavljena na vsako pošto:	Imam na tisoče priznanih pism, ki jih ni mogoče tu tiskati, zato navajam samo imena nekaterih gg., ki so s posebnim uspehom rabili kapljice sv. Marka ter popolnoma ozdraveli.
1 ducat (12 steklenic) 4— K.	Ivan Barentinčić, učitelj; Janko Kisur, kr. nadlogar;
2 ducata (24 steklenic) 8— K.	Stjepan Bortić, župnik; Ilija Mamić, opankar; Zofija Vukelić, šivilja; Josip Seljanić, seljak itd.
3 ducate (36 steklenic) 11— K.	
4 ducate (48 steklenic) 14-60 K.	
5 ducate (60 steklenic) 17— K.	

Ustanovljena l. 1360. **Mestna lekarna, Zagreb,** Ustanovljena l. 1360.
Markov trg št. 104, poleg cerkve sv. Marka. 9

Zdravje je največje bogastvo!

J. Koschier

„pri orlu“ v Kamniku.

Trgovina z galanterijskim blagom.

Velika zaloga

modnega in perilnega blaga vsake vrste, potrebščin za krojače in čevljarje, pletenih čipk, izvrstnih nožev, škarij in britev ter raznovrstnega drobnega blaga po najnižji ceni.

Najnižje cene

Najnižje cene

Tiskarskega učenca sprejme tiskarna A. Slatnar v Kamniku.

Lekarnarja A. THIERRY-ja

BALZAM pristen le s trgovskosodno registr. zeleno varstveno znamko z nuno.

Najstarejše domače sredstvo zoper prsne in pljučne bolezni, kašelj, izmečke, želodčni krč, pomankanje teka, pehanje iz želodca, zoper zgago, napenjanje, telesno zaprtje, influenco, za rane, zobne bolečine itd. Poštine presto do vsake poštne postaje z zaboječkom: 12 malih ali 6 velikih steklenic 5 kron, 60 malih ali 30 velikih 15 kron.

Edino pristo **centifolijsko mazilo** (iz vrtnice „rosa centifolia“).

To mazilo izvrstno deluje zoper vnetje. Pri vseh, še tako zastarelih bolečinah, poškodbah, ranah ima gotov uspeh, ali pa olajša bolečine. S poštino, poštino spremnico in z zavojem vred veljata 2 lončka K 3.60. Pristno le iz **lekarnе „pri angelju varhu“ A. Thierry-ja v Pregradi** pri Rogatcu, kamor je pošiljati naročila.

Popolno prepričanje o nenadomestljivosti teh sredstev dokazujejo Vam zvezki z več tisoč zahvalnimi pismi, ki se pridenajo vsaki pošiljavi balzama zastoj ali pa se na željo posebej dopošljejo.

Veliko pre- 500 komadov za gld. 1-95 senečenje!

Nikdar več se ne nudi taka prilika!

najnov.; 1 p. gumbov s simili-bril, prav podob.; 3 šaljivi predmeti, zabavno za mlade in stare; 20 važ. predmetov za dopis. in še 400 razn. predmetov, za dom neobh. potreb., vse skupaj z uro vred, ki je sama tega denarja vredna, velja le **gld. 1-95.** Pošilja proti pošt. povzetju, ali če se denar naprej vpošlje, dunajska NB. Za vse, kar ne ugaja, se denar povrne.

P. LUST, Krakov št. 550.